Parlament Europejski
2024-2029

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia

2024/2125(INI)

24.03.2025

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie strategii na rzecz równouprawnienia płci na rok 2025
(2024/2125(INI))

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia

Sprawozdawca: Marko Vešligaj

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 3

UZASADNIENIE 11

ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE 15

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie strategii na rzecz równouprawnienia płci na rok 2025
(2024/2125(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej,

– uwzględniając art. 8, 10, 19, 79, 83, 153 i 157 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),

– uwzględniając art. 21 i 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,

– uwzględniając Europejski filar praw socjalnych proklamowany i podpisany przez Parlament, Radę, i Komisję 17 listopada 2017 r. oraz komunikat Komisji z 4 marca 2021 r. pt. „Plan działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych” (COM(2021)0102),

– uwzględniając Konwencję ONZ z 18 grudnia 1979 r. w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet,

– uwzględniając deklarację pekińską i pekińską platformę działania ONZ z 15 września 1995 r. oraz wyniki ich konferencji przeglądowych,

– uwzględniając Agendę ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 z 21 października 2015 r. oraz określone w niej cele zrównoważonego rozwoju, w szczególności cel nr 5, „Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt”, a także związane z nim cele i wskaźniki,

– uwzględniając Konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą jednakowego wynagrodzenia dla pracujących mężczyzn i kobiet za pracę jednakowej wartości z 29 czerwca 1951 r. oraz Konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy w sprawie eliminacji przemocy i molestowania w miejscu pracy z 21 czerwca 2019 r.,

– uwzględniając Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej z 11 maja 2011 r. (konwencję stambulską),

– uwzględniając przyjęte od 1975 r. dyrektywy EWG i UE dotyczące różnych aspektów równego traktowania kobiet i mężczyzn (dyrektywę 79/7/EWG[1], dyrektywę 86/613/EWG[2], dyrektywę 92/85/EWG[3], dyrektywę 2004/113/WE[4], dyrektywę 2006/54/WE[5] oraz dyrektywę 2010/41/UE[6]),

[1] Dyrektywa Rady 79/7/EWG z dnia 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, Dz.U. L 6 z 10.1.1979, s. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj.
[2] Dyrektywa Rady 86/613/EWG z dnia 11 grudnia 1986 r. w sprawie stosowania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn pracujących na własny rachunek, w tym w rolnictwie, oraz w sprawie ochrony kobiet pracujących na własny rachunek w okresie ciąży i macierzyństwa, Dz.U. L 359 z 19.12.1986, s. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1986/613/oj.

– uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1158 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów oraz uchylającą dyrektywę Rady 2010/18/UE[7],

– uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2381 z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie poprawy równowagi płci wśród dyrektorów spółek giełdowych oraz powiązanych środków[8];

– uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/970 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie wzmocnienia stosowania zasady równości wynagrodzeń dla kobiet i mężczyzn za taką samą pracę lub pracę o takiej samej wartości za pośrednictwem mechanizmów przejrzystości wynagrodzeń oraz mechanizmów egzekwowania[9],

– uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1385 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej[10],

– uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1500 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie norm dotyczących organów ds. równości w obszarze równego traktowania i równości szans kobiet i mężczyzn w zakresie zatrudnienia i pracy oraz zmiany dyrektyw 2006/54/WE i 2010/41/UE[11],

– uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1712 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany dyrektywy 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar[12],

– uwzględniając komunikat Komisji z 5 marca 2020 r. pt. „Unia równości: strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025” (COM(2020)0152),

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Bezpieczeństwa z 25 listopada 2020 r. pt. „Trzeci unijny plan działania w sprawie równości płci – ambitny program na rzecz równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet w działaniach zewnętrznych UE” (JOIN(2020)0017) oraz towarzyszący mu wspólny dokument roboczy z 25 listopada 2020 r. pt. „Cele i

---

[3] Dyrektywa Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły, i pracownic karmiących piersią, Dz.U. L 348 z 28.11.1992, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/85/oj.

[4] Dyrektywa Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług, Dz.U. L 373 z 21.12.2004, s. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/113/oj.

[5] Dyrektywa 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy, Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj.

[6] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/41/UE z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie stosowania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn prowadzących działalność na własny rachunek, Dz.U. L 180 z 15.7.2010, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/41/oj.

[7] Dz.U. L 188 z 12.7.2019, s. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.

[8] Dz.U. L 315 z 7.12.2022, s. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj.

[9] Dz.U. L 132 z 17.5.2023, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.

[10] Dz.U. L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.

[11] Dz.U. L, 2024/1500, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj.

[12] Dz.U. L, 2024/1712, 24.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj.

wskaźniki do oceny wdrażania trzeciego planu działania w sprawie równości płci (2021–2025)” (SWD(2020)0284),

– uwzględniając komunikat Komisji z 7 marca 2025 r. pt. „Plan działania na rzecz praw kobiet” (COM(2025)0097),

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 lutego 2019 r. w sprawie pogorszenia sytuacji w zakresie praw kobiet i równouprawnienia w UE[13],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie przystąpienia UE do konwencji stambulskiej i innych środków przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć[14],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć[15],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 października 2020 r. w sprawie równouprawnienia płci w polityce zagranicznej i bezpieczeństwa UE[16],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz równouprawnienia płci[17],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie zniwelowania przepaści cyfrowej między kobietami a mężczyznami: kobiety w sektorze cyfrowym[18],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 lutego 2021 r. w sprawie przyszłych wyzwań w dziedzinie praw kobiet w Europie po ponad 25 latach od uchwalenia deklaracji pekińskiej i pekińskiej platformy działania[19],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie wspierania równouprawnienia płci w kształceniu i pracy zawodowej w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM)[20],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie sytuacji w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw w tej dziedzinie w UE w kontekście zdrowia kobiet[21],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 września 2021 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie uznania przemocy ze względu na płeć za nową dziedzinę przestępczości wśród wymienionych w art. 83 ust. 1 TFUE[22],

---

[13] Dz.U. C 449 z 23.12.2020, s. 102.
[14] Dz.U. C 232 z 16.6.2021, s. 48.
[15] Dz.U. C 331 z 17.8.2021, s. 5.
[16] Dz.U. C 404 z 6.10.2021, s. 202.
[17] Dz.U. C 456 z 10.11.2021, s. 208.
[18] Dz.U. C 456 z 10.11.2021, s. 232.
[19] Dz.U. C 465 z 17.11.2021, s. 160.
[20] Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 137.
[21] Dz.U. C 81 z 18.2.2022, s. 43.
[22] Dz.U. C 117 z 11.3.2022, s. 88.

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 grudnia 2021 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie zwalczania przemocy ze względu na płeć: cyberprzemoc[23],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie równości kobiet i mężczyzn w Unii Europejskiej w latach 2018–2020[24],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 marca 2022 r. w sprawie trzeciego unijnego planu działania w sprawie równości płci[25],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 maja 2022 r. w sprawie osiągnięcia przez kobiety niezależności ekonomicznej dzięki przedsiębiorczości i samozatrudnieniu[26],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 lipca 2022 r. pt. „W kierunku wspólnych europejskich działań w dziedzinie opieki”[27],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 lipca 2022 r. w sprawie ubóstwa kobiet w Europie[28],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 1 czerwca 2023 r. w sprawie w sprawie molestowania seksualnego w UE i oceny ruchu MeToo[29],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie zapisania prawa do aborcji w Karcie praw podstawowych UE[30],

– uwzględniając swoje zalecenie dla Rady z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie priorytetów UE na 69. sesję Komisji ONZ ds. Statusu Kobiet[31],

– uwzględniając sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA), Eurostatu i Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) z 25 listopada 2024 r. pt. „EU gender-based violence survey: key results” [Unijne badanie dotyczące przemocy ze względu na płeć – najważniejsze ustalenia],

– uwzględniając wskaźnik równouprawnienia płci z 2024 r. opublikowany przez EIGE 10 grudnia 2024 r.,

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A10-0000/2025),

---

[23] Dz.U. C 251 z 30.6.2022, s. 2.
[24] Dz.U. C 251 z 30.6.2022, s. 23.
[25] Dz.U. C 347 z 9.9.2022, s. 150.
[26] Dz.U. C 465 z 6.12.2022, s. 54.
[27] Dz.U. C 47 z 7.2.2023, s. 30.
[28] Dz.U. C 47 z 7.2.2023, s. 2.
[29] Dz.U. C, C/2023/1224, 21.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1224/oj.
[30] Dz.U. C, C/2025/1279, 13.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.
[31] Teksty przyjęte, P10_TA(2024)0075.

A. mając na uwadze, że prawo do równego traktowania jest prawem podstawowym uznanym w Traktatach[32] i w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, które jest niezwykle istotne dla jej dalszego rozwoju;

B. mając na uwadze, że równość płci jest podstawową wartością UE, prawem podstawowym i jedną z głównych zasad Europejskiego filaru praw socjalnych oraz niezbędnym warunkiem postępu;

C. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć jest nadal zjawiskiem rozpowszechnionym na całym świecie, w tym w UE, i ma poważne konsekwencje dla ofiar i społeczeństwa;

D. mając na uwadze, że wszyscy mieszkańcy UE mają prawo dostępu do najwyższego poziomu ochrony zdrowia psychicznego i fizycznego;

E. mając na uwadze, że dysproporcje na rynku pracy oraz brak sprawiedliwych warunków pracy i bezpieczeństwa kobiet nadal utrzymują się w całej UE, a istniejąca luka płacowa między kobietami a mężczyznami jest w dużej mierze konsekwencją systematycznego zaniżania wartości pracy wykonywanej w sektorach zdominowanych przez kobiety; mając na uwadze, że w związku z tym należy zająć się kwestią „równego wynagrodzenia za pracę o równej wartości”, aby zlikwidować lukę płacową między kobietami a mężczyznami;

F. mając na uwadze, że nowe technologie cyfrowe są czynnikiem ryzyka dla równości płci i mogą utrwalać i pogłębiać istniejące wzorce nierówności płci, dyskryminacji i przemocy wobec kobiet i dziewcząt;

G. mając na uwadze, że w całej UE obowiązki opiekuńcze są wykonywane w nieproporcjonalnym stopniu przez kobiety, co przyczynia się do nierówności;

H. mając na uwadze, że badania pokazują, iż kobiety są niedostatecznie reprezentowane na wszystkich szczeblach podejmowania decyzji gospodarczych i politycznych na całym świecie oraz że osiągnięcie parytetu płci w życiu politycznym jest odległą perspektywą;

I. mając na uwadze, że wiele kobiet i słabszych grup społecznych, w tym osób z niepełnosprawnościami, osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, osób dyskryminowanych na tle rasowym lub etnicznym, osób ze środowisk mniejszości lub migracyjnych, osób starszych i osób LGBTIQ+, boryka się z nierównościami krzyżowymi i dyskryminacją w UE;

J. mając na uwadze, że w planie działania na rzecz praw kobiet potwierdzono zdecydowane zaangażowanie UE w ochronę i promowanie równości płci i praw kobiet, określając zasady i długoterminową wizję rozwoju, na których będzie opierać się strategia na rzecz równouprawnienia płci na okres po 2025 r.;

1. wzywa Komisję, aby przedstawiła ambitną strategię na rzecz równouprawnienia płci na lata 2026–2030, która będzie zawierała konkretne, wymierne środki ustawodawcze i nieustawodawcze w najważniejszych obszarach wymienionych poniżej;

[32] Art. 2 i art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 8, 10, 19 i 157 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i art. 21 i 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Przemoc ze względu na płeć

2. wzywa Komisję, aby uznała przemoc ze względu na płeć za nową dziedzinę przestępczości wymienioną w art. 83 ust. 1 TFUE w celu skutecznego zwalczania wszelkich form przemocy wobec kobiet i dziewcząt, które są jednymi z najpowszechniejszych naruszeń praw podstawowych w UE;

3. wzywa Komisję, aby uznała kobietobójstwo za odrębne przestępstwo;

4. wzywa Komisję, aby monitorowała i wspierała szybką transpozycję dyrektywy (UE) 2024/1385 w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej oraz przedstawiła swoje zalecenia w sprawie zapobiegania szkodliwym praktykom wobec kobiet i dziewcząt;

5. wzywa Komisję, aby przedstawiła propozycję przepisów UE, w których zgwałcenie będzie uznawane za przestępstwo ze względu na brak zgody; przypomina, że zgwałcenie jest nie tylko naruszeniem praw podstawowych kobiet i ich autonomii cielesnej, ale też formą wykorzystania seksualnego kobiet i dziewcząt;

Kompleksowa opieka zdrowotna uwzględniająca aspekt płci

6. wzywa Komisję, aby zapewniła kobietom i dziewczętom powszechny dostęp do opieki zdrowotnej uwzględniającej aspekt płci;

7. wzywa Komisję, aby zajęła się na szczeblu UE przeszkodami w dostępie do opieki zdrowotnej dla kobiet w całej ich różnorodności;

8. wzywa Komisję, aby zapewniła kobietom i dziewczętom w całej ich różnorodności pełny i równy dostęp do usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, w tym prawo do bezpiecznej i legalnej aborcji;

Równouprawnienie płci i wzmocnienie pozycji kobiet w świecie pracy

9. wzywa Komisję, aby monitorowała i wspierała szybką transpozycję dyrektywy w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych[33], dyrektywy w sprawie przejrzystości wynagrodzeń[34] oraz dyrektywy w sprawie kobiet w zarządach[35];

10. wzywa Komisję, aby opracowała wytyczne umożliwiające ogólnounijne definiowanie i porównywanie „wartości pracy” oraz szybko ustanowiła narzędzia i kryteria oceny pracy, które będą neutralne pod względem płci, w celu lepszej oceny i bardziej sprawiedliwego wynagradzania pracy wykonywanej w sektorach zdominowanych przez kobiety;

Prawa kobiet i równouprawnienie płci w kształceniu, szkoleniu i środowisku cyfrowym

[33] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2041 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej, Dz.U. L 275 z 25.10.2022, s. 33,ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).
[34] Dyrektywa (UE) 2023/970.
[35] Dyrektywa (UE) 2022/2381.

11. wzywa Komisję, aby uwzględniła aspekt płci przy zapewnianiu dostępu do wszystkich poziomów edukacji oraz opracowała wysokiej jakości normy dotyczące materiałów edukacyjnych promujących równouprawnienie płci i przełamujących stereotypy związane z płcią, włączając w to promowanie kompleksowej edukacji seksualnej oraz świadomości, że czynności seksualne nie mogą być podejmowane bez zgody;

12. wzywa Komisję, aby opracowała i przyjęła politykę zerowej tolerancji w środowisku cyfrowym dla wszystkich form przemocy ze względu na płeć, szkodliwych zachowań i narracji, które podważają i dyskredytują wypowiedzi kobiet i dziewcząt w internecie i poza nim, oraz traktowała priorytetowo środki zapobiegawcze i środki ochrony we wszystkich dziedzinach polityki cyfrowej;

Godzenie życia prywatnego i zawodowego

13. wzywa Komisję, aby przekształciła europejską strategię w dziedzinie opieki w kompleksowy europejski pakt na rzecz opieki, zawierający wiążące narzędzia ustawodawcze i finansowe służące inwestowaniu w dostępną i przystępną cenowo opiekę nad dziećmi i opiekę długoterminową wysokiej jakości;

14. podkreśla, że należy dążyć do unijnego systemu, w którym praca zarobkowa i praca opiekuńcza mają równą wartość, przeprowadzić przegląd i dostosowanie celów barcelońskich w tym zakresie, a także podejmować dalsze działania dotyczące urlopu macierzyńskiego i ojcowskiego w celu osiągnięcia większej równowagi płci w zakresie obowiązków opiekuńczych;

Równa reprezentacja i równy udział w życiu politycznym

15. wzywa Komisję, aby egzekwowała parytet płci określony w przepisach oraz system suwakowy oparty na parytecie płci podczas ustalania list we wszystkich wyborach, a także zapewniła parytet płci na wszystkich szczeblach podejmowania decyzji w instytucjach;

Feministyczna polityka zagraniczna

16. wzywa Komisję, aby propagowała politykę zagraniczną, politykę bezpieczeństwa, politykę handlową i politykę rozwoju, której priorytetem jest równouprawnienie płci zgodnie z zasadą trzech R – rights, representation and resources [reprezentacja, prawa kobiet oraz zasoby];

Przeciwdziałanie ruchom antygenderowym

17. wzywa Komisję, aby opracowała kompleksowe narzędzie monitorowania i przeciwdziałania regresowi demokracji oraz regresowi w zakresie praw kobiet, które są ze sobą nieodłącznie powiązane, oraz dopilnowała, by równouprawnienie płci pozostało priorytetem w całej UE;

Przekrojowe sposoby osiągnięcia równouprawnienia płci

18. przypomina, że wszelkie działania na rzecz osiągnięcia postępów w zakresie równouprawnienia płci trzeba podejmować z pełnym poszanowaniem zasad intersekcjonalności i z uwzględnieniem aspektu płci;

19. wzywa Komisję, aby uwzględniała aspekt płci w swoich strukturach, metodach i narzędziach oraz dalej rozwijała jego uwzględnianie, a także dopilnowała, aby uwzględniano perspektywę płci we wszystkich wnioskach Komisji, w tym we wszystkich procedurach budżetowych;

20. wzywa Komisję, aby stosowała intersekcjonalność jako zasadę przekrojową i rozwijała ją dalej w nowej strategii na rzecz równouprawnienia płci;

°

° °

21. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

UZASADNIENIE

Równouprawnienie płci jest jedną z **podstawowych wartości** Unii Europejskiej. Wraz z prawami kobiet są one nieodzownymi i niepodzielnymi prawami człowieka. Stanowią podstawę i cel praworządności na szczeblu krajowym, europejskim i międzynarodowym. Są również najbardziej adekwatnymi i odpowiednimi wskaźnikami stanu i odporności naszych demokracji.

W obecnym kontekście geopolitycznym i przy zachodzących obecnie globalnych procesach przedstawienie **ambitnego programu na rzecz praw kobiet i równouprawnienia płci** jest ważniejsze niż kiedykolwiek wcześniej. Niniejsze sprawozdanie powstało zatem w bardzo istotnym momencie dla Unii Europejskiej. Nowa europejska strategia na rzecz równouprawnienia płci na okres po 2025 r. musi być zgodna ze standardami określonymi w poprzednich latach. W jej ramach należy też kontynuować szeroko zakrojone działania na rzecz osiągnięcia **równouprawnienia płci na wszystkich szczeblach i we wszystkich obszarach, dla wszystkich osób bez dyskryminacji.** Ponadto elementem nowej strategii musi być podjęcie **zdecydowanych działań w zakresie wdrażania** wcześniej przyjętych przepisów.

Nowa strategia zacznie obowiązywać w czasach, gdy ruchy antygenderowe i antydemokratyczne zyskują poparcie. W związku z tym tekst, który przedstawi Komisja, musi **odzwierciedlać wyraźne zaangażowanie instytucji w ochronę i dalszy rozwój ram na rzecz równouprawnienia płci, a tym samym w ochronę naszej demokracji, oraz zawierać konkretne zobowiązania w tym zakresie.** Nie ma demokracji bez równego i silnego udziału i zaangażowania kobiet oraz dziewcząt, a ci, którzy starają się zniszczyć nasze ramy instytucjonalne, atakują prawa kobiet. Demokracja i prawa kobiet są ze sobą powiązane, a ich ochrona wymaga **reakcji na szczeblu europejskim.** Należy podjąć działania we wszystkich obszarach polityki, na wszystkich szczeblach, z wyraźnym **uwzględnieniem aspektu płci.**

Świat bardzo się zmienił od czasu przyjęcia ostatniej strategii na rzecz równouprawnienia płci[1]. Należy odpowiednio zająć się nowymi kwestiami, takimi jak przemoc wobec kobiet i dziewcząt oraz ich nękanie w środowisku cyfrowym i w świecie pracy, potrzeba budowania pokoju w ramach feministycznej polityki zagranicznej oraz ochrona zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego i praw w tym zakresie, w tym dostępu do bezpiecznej i legalnej aborcji, jako podstawowych praw człowieka. Trzeba również uwzględnić w naszej polityce **podejście intersekcjonalne**, ponieważ doskonale zdajemy sobie sprawę, że niektóre grupy w UE, np. migrantki, osoby LGBTIQ, kobiety romskie czy kobiety z niepełnosprawnościami, spotykają się z wieloma krzyżującymi się formami dyskryminacji. To my musimy zająć się odpowiednio i szybko tymi kwestiami.

Przedstawiony niedawno **plan działania na rzecz praw kobiet**[2] jest krokiem we właściwym kierunku. Uwzględniono w nim wiele problemów, z którymi obecnie się mierzymy, dotyczących praw kobiet. Jednak w nowej strategii na rzecz równouprawnienia płci należy zawrzeć konkretne ustawodawcze i nieustawodawcze środki, które przybliżą nas do społeczeństwa prawdziwie równego pod względem płci.

Zgodnie z definicją Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn do **przemocy**

[1] Dz.U. C 364 z 28.10.2020, s. 77–86.
[2] Komunikat Komisji pt. „Plan działania na rzecz praw kobiet” (COM(2025) 97 final).

ze względu na płeć zalicza się wszystkie rodzaje przemocy, takie jak przemoc fizyczna, emocjonalna, finansowa czy reprodukcyjna. Ponadto, chociaż każdy może być ofiarą przemocy ze względu na płeć, jej ofiarami są w przeważającej mierze kobiety[3]. W najnowszym Wskaźniku równouprawnienia płci[4] skoncentrowano się przede wszystkim na przemocy ze względu na płeć. Dane pokazują, że 31 % kobiet w UE doświadczyło przemocy fizycznej lub seksualnej po ukończeniu 15. roku życia. Świadczy to o tym, że chociaż w UE poczyniono postępy legislacyjne i nielegislacyjne[5], **przemoc ze względu na płeć** pozostaje jednym z kluczowych wyzwań, które uniemożliwiają stworzenie społeczeństwa prawdziwie równego pod względem płci, i jest nadal bardzo powszechnym problemem w całej Unii. Należy podjąć dalsze działania na szczeblu europejskim i **określić ją jasno jako przestępstwo UE**. Najnowsze dane pokazują, że wdrażanie obowiązujących przepisów, np. **dyrektywy w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej**, jest pilną kwestią, którą należy odpowiednio przemyśleć i monitorować. Trzeba również przeformułować i dalej rozwinąć niektóre aspekty poprzednich prac legislacyjnych, np. definicje oparte na braku zgody. Ponadto należy **dodać zgwałcenie do wykazu przestępstw UE, uznać kobietobójstwo za przestępstwo odrębne od zabójstwa**, a także zwrócić uwagę na niektóre mniej znane rodzaje przemocy ze względu na płeć, np. przemoc położniczą czy odmowę opieki aborcyjnej. Oczekujemy także widocznych postępów w sprawie zaleceń dotyczących szkodliwych praktyk.

Wszyscy mieszkańcy UE mają prawo dostępu do **najwyższego poziomu ochrony zdrowia psychicznego i fizycznego**, a przy określaniu i realizacji wszystkich polityk i działań Unii należy zapewnić **wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego**[6]. Prawo dostępu do opieki zdrowotnej jest zapisane w Europejskim filarze praw socjalnych (zasada 16). W planie działania na rzecz tego filaru zachęcamy państwa członkowskie do zwalczania nierówności w zakresie zdrowia. Wskaźnik równouprawnienia płci pokazuje powolne postępy w zakresie równouprawnienia płci w obszarze zdrowia, przy czym odsetek kobiet i mężczyzn, którzy postrzegają swoje zdrowie jako bardzo dobre lub dobre, spada w dwóch trzecich państw członkowskich. Ponadto badania nad wieloma schorzeniami powiązanymi z płcią biologiczną i płcią społeczno-kulturową nie są traktowane priorytetowo i nie otrzymują wystarczającego finansowania i zasobów[7].

Zdrowie i prawa seksualne i reprodukcyjne są jednym z najważniejszych zagadnień w dyskusji o prawach człowieka. Są one także nierozerwalnie związane z realizacją podstawowego prawa do zdrowia, a także z osiągnięciem równouprawnienia płci i eliminacją przemocy ze względu na płeć. Autonomia cielesna danej osoby oraz prawo do decydowania o swoim ciele i życiu są niezbędne do osiągnięcia równouprawnienia płci. Łamanie praw w zakresie zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego stanowi naruszenie praw człowieka. Wszystkie wyzwania związane z prawami w zakresie zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, przed którymi stoją państwa członkowskie, są jednocześnie wspólnymi europejskimi wyzwaniami. To kwestia zarówno praw człowieka, jak i zdrowia, dlatego wymaga

[3] https://eige.europa.eu/gender-based-violence
[4] Wskaźnik równouprawnienia płci z 2024 r.: zwalczanie przemocy wobec kobiet, przeciwdziałanie nierównemu traktowaniu płci, opublikowany w 2025 r.
[5] Takie jak przyjęcie dyrektywy w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej oraz przystąpienie UE do Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencji stambulskiej)
[6] Dz.U. C 326 z 26.10.2012, s. 391–407.
[7] EIGE (2025), Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU [Motor zmian: kamienie milowe w zakresie równości płci i możliwości na jej w UE], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg (publikacja wkrótce).

jednolitego podejścia. Światowa Organizacja Zdrowia uznaje potrzebę powszechnego dostępu do opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego za element prawa do ochrony zdrowia. Naszym celem jest stworzenie strategii na rzecz równouprawnienia płci, która zapewni powszechny dostęp do kompleksowej, dostosowanej do wieku i opartej na dowodach edukacji na temat seksualności i związków, dostępnych, bezpiecznych i bezpłatnych metod i środków antykoncepcyjnych wysokiej jakości, poradnictwa w zakresie planowania rodziny, leczenia bezpłodności oraz informacji na temat antykoncepcji, a także bezpłatnej, bezpiecznej i legalnej opieki aborcyjnej.

Aby przezwyciężyć istniejące nierówności na **europejskim rynku pracy**, należy podjąć pilne i kompleksowe działania. Jedna na trzy kobiety w UE nie ma pracy zarobkowej. Ponadto kobiety zdecydowanie częściej niż mężczyźni pracują w niepełnym wymiarze czasu pracy. Praca kobiet jest tradycyjnie niedoceniana, a segregacja płciowa jest nadal znaczącym zjawiskiem, przy czym kobiety są nadmiernie reprezentowane w mniej dochodowych sektorach. **Wzmocnienie pozycji kobiet w świecie pracy** jest niezbędne dla silnej konkurencyjnej gospodarki. To także istotny krok dla rozwoju społecznego i gospodarczego. Niezbędna jest zatem szybka transpozycja **dyrektywy w sprawie przejrzystości wynagrodzeń**, z naciskiem na zbadanie sposobów rozszerzenia jej zakresu. Ponadto należy wdrożyć zarówno **dyrektywę w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych** oraz **dyrektywę w sprawie kobiet w zarządach**. W niniejszym sprawozdaniu uznano, że główną przyczyną luki płacowej między kobietami a mężczyznami jest to, że wynagrodzenia w sektorach zdominowanych przez kobiety (opieka, opieka zdrowotna, edukacja, handel detaliczny) są systematycznie niższe w porównaniu z wynagrodzeniami w sektorach zdominowanych przez mężczyzn. Prowadzi to do tego, że sektory te nie są atrakcyjne dla mężczyzn, i wzmacnia szkodliwe normy oraz stereotypy. Trzeba pilnie opracować wytyczne umożliwiające zdefiniowanie i porównanie „*wartości pracy*” oraz stworzyć narzędzia i kryteria oceny pracy, które będą neutralne pod względem płci w celu lepszej oceny i bardziej sprawiedliwego wynagradzania pracy w sektorach zdominowanych przez kobiety. Należy też zająć się kwestią bezpieczeństwa w miejscu pracy, zarówno w kontekście pracy stacjonarnej, jak i zdalnej.

Kształcenie i szkolenie mają zasadnicze znaczenie dla równouprawnienia płci oraz dla zdolności wszystkich osób do dostosowania się do zmian na rynku pracy, a zdobycie wykształcenia wyższego umożliwia dostęp do jakościowych ofert pracy. Obecnie w Unii Europejskiej nadal obecne jest zjawisko horyzontalnej i wertykalnej segregacji płciowej w edukacji, które wpływa niekorzystnie na równouprawnienie płci. W związku z tym kobietom trzeba zapewnić pełny i niezakłócony dostęp do kształcenia i szkolenia oraz wspierać ich udział w kształceniu w dziedzinie STEM oraz we wszystkich innych dziedzinach nauki i obszarach zawodowych. Szacuje się, że w UE pracuje 8 mln specjalistów w dziedzinie ICT, ale tylko 17 % z nich to kobiety. Na całym świecie tylko 22 % specjalistów w dziedzinie sztucznej inteligencji to kobiety. Znaczenie tych dziedzin i związanych z nimi miejsc pracy rośnie i musimy dopilnować, aby kobiety nie zostały pominięte i były bezpieczne w środowisku cyfrowym, w tym podczas zajmowania się kwestią algorytmów i innych obecnych narzędzi. Mając świadomość, że obecna struktura własności prywatnej i ważne podmioty wśród dużych platform internetowych stworzyły cyfrowy świat, który szkodzi prawom kobiet i równouprawnieniu płci, musimy być w stanie rozwiązać ten problem i chronić wszystkie kobiety i dziewczęta w UE. Należy również zachęcać mężczyzn do podejmowania pracy w sektorach zdominowanych przez kobiety poprzez lepsze warunki pracy i godziwe wynagrodzenie. W nowej strategii na rzecz równouprawnienia płci trzeba opracować ramy, które stworzą bezpieczne przestrzenie do nauki dla dziewcząt i chłopców,

edukując rodziców i nauczycieli o stereotypach związanych z płcią oraz ustanawiając pozytywne wzorce do naśladowania dla kobiet i feministycznych mężczyzn.

Obowiązki związane z opieką nad dziećmi i innymi osobami niesamodzielnymi są istotnym ograniczeniem dla udziału kobiet w rynku pracy. Nieodpłatne obowiązki opiekuńcze uniemożliwiają około 7,7 mln kobiet w UE uczestnictwo w rynku pracy, w porównaniu z zaledwie 450 000 mężczyzn. Na poziomie gospodarstw domowych nierównomierny podział nieodpłatnej pracy opiekuńczej między kobietami i mężczyznami ogranicza równe uczestnictwo kobiet w rynku pracy oraz ich szanse w zakresie rozwoju kariery zawodowej. W nowej strategii należy zająć się tą sytuacją, ponieważ szkodzi ona osiągnięciu prawdziwie sprawiedliwych ram **równowagi między życiem zawodowym a prywatnym**. Chcemy dążyć do społeczeństwa w którym praca zarobkowa i praca opiekuńcza mają równą wartość. W związku z tym musimy ściśle monitorować, oceniać i, w razie potrzeby, rozwijać **dyrektywę w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym**. Trzeba również przedstawić **europejski pakt na rzecz opieki**, oparty na europejskiej strategii w dziedzinie opieki, z wiążącym ustawodawstwem i finansowaniem na poziomie UE. Kobiety są obciążone różnymi rodzajami opieki, dlatego musimy wyrównać szanse na szczeblu europejskim.

Zróżnicowane grupy podejmują lepsze decyzje, które bardziej sprzyjają włączeniu społecznemu i są bardziej zrównoważone. Tylko decyzje uwzględniające opinie wszystkich są w stanie utorować drogę ku lepszej przyszłości dla wszystkich, a **kobiety na stanowiskach decyzyjnych** są ważnymi wzorami do naśladowania i pomagają kształtować ramy dla równej przyszłości. Musimy zająć się lukami między kobietami i mężczyznami na stanowiskach decyzyjnych zarówno na szczeblu politycznym, jak i gospodarczym, a także walczyć z nierównościami instytucjonalnymi, które uniemożliwiają kobietom pełne wykorzystanie ich potencjału.

W czasach narastających globalnych konfliktów i niepewności **unijna polityka zagraniczna, obronna i bezpieczeństwa musi promować równość płci**, a do jej horyzontalnych zasad i najważniejszych celów muszą należeć zapewnienie poszanowania praw kobiet i osiągnięcie równouprawnienia płci. W naszej polityce zewnętrznej musimy być w stanie realizować misję budowania pokoju, a do tego niezbędne jest równe uczestnictwo kobiet w roli przywódczyń i zainteresowanych stron. Priorytetem wszystkich unijnych strategii reagowania na konflikty, a także wszelkich narzędzi i mechanizmów reagowania kryzysowego musi być program wspierania i ochrony praw kobiet, jak również wsparcie dla działaczek, pedagożek i przywódczyń w strefach konfliktu. Zasada trzech R – rights, representation and resources [reprezentacja, prawa kobiet oraz zasoby] musi mieć zastosowanie do wszystkich działań zewnętrznych UE.

ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE

Zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu Parlamentu sprawozdawca oświadcza, że przy sporządzaniu projektu sprawozdania otrzymał informacje od następujących podmiotów lub osób:

Podmiot lub osoba
European Parliamentary Forum for Sexual & Reproductive Rights
The International Planned Parenthood Federation (IPPF) European Network
Center for Reproductive Rights
European Women's Lobby
Foundation for European Progressive Studies (FEPS)
European Institute for Gender Equality
B.a.B.e. Budi aktivna. Budi emancipiran.
Fertility Europe
Center for Women Victims of War (ROSA)
The Directorate-General for Justice and Consumers (DG JUST) of the European Commission
European Trade Union Confederation (ETUC)
European Public Service Union (EPSU)

Powyższy wykaz został sporządzony na wyłączną odpowiedzialność sprawozdawcy.

Gdy osoby fizyczne są wymienione w wykazie z imienia i nazwiska, zidentyfikowane poprzez swoją funkcję lub wymienione z imienia i nazwiska wraz z podaniem ich funkcji, sprawozdawca oświadcza, że przedstawił tym osobom fizycznym Oświadczenie o ochronie prywatności w Parlamencie Europejskim nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), w którym przedstawione są warunki mające zastosowanie do przetwarzania danych osobowych tych osób oraz prawa związane z takim przetwarzaniem.